

Verslag Beeldvormende raadsbijeenkomst gemeente Midden Groningen 14 juni 2018

M.m.v.: Arjen van Leeuwen van Van Leeuwen Communicatie, Wim Nooijen van De Jonge Milieu Advies, Sander Dekker van Attero, Mark Loots van Team Afvalinzameling, Roelof Wind van Team Afvalinzameling, Wout Vink van Bedrijfsbureau IBOR en Roelof Schuiling namens de Directie. Voorzitter: Mariet Bosman.

Landelijke ontwikkelingen

Er ligt een grote opdracht voor de raad: van drie gemeentes moet het afvalbeleid geharmoniseerd worden naar één eenduidig beleid. Verder hebben we te maken met de VANG richtlijnen: van afval naar grondstof. Dat betekent dat wij in 2020, 100 kilo restafval per huishouden mogen produceren. In 2025 mag dat nog maar 30 kilo zijn. Op dit moment produceert een gemiddelde inwoner van de gemeente 205 kilo restafval, inclusief grofvuil. In de praktijk houdt dit in dat als aan het einde van dit jaar het afvalbeleid is opgesteld, we nog maar één jaar de tijd hebben om te halveren. Dus eerst harmoniseren, dan halveren en dan richting 2025 het restafval terugbrengen naar 30 kilo restafval per huishouden. Naast het terugdringen van afval, speelt het gedrag van de inwoners ook een grote rol. Er zijn 25.000 gezinnen in Midden Groningen. Dat betekent ook 25.000 manieren van hoe mensen met hun afval omgaan. Er ligt, kortom, een flinke klus.

Het proces tot nu toe: eerst zijn de inwoners gehoord. Er zijn inspiratiebijeenkomsten georganiseerd op drie plekken in de gemeente. Daarnaast is er een enquête opgesteld en verspreid onder inwoners. De respons was zeer goed: maar liefst 1700 mensen hebben gereageerd. Wim Nooijen heeft de uitslagen verwerkt; in de al eerder rondgestuurde presentatie staan de eerste resultaten. Er komt nog een apart rapport met alle vragen en antwoorden. Verderop in dit verslag staan enkele belangrijke uitkomsten en opmerkelijke zaken vermeld. Ook zijn er 37 van alle dorps- en wijkverenigingen geïnterviewd, ook daarvan volgt nog apart een verslag.

Inmiddels zijn alle tot nu toe verkregen en beschikbare gegevens ook voorgelegd aan het Team Afvalverwerking op de Werf. Alle mensen die met afvalinzameling te maken hebben waren daarbij aanwezig. Daarbij was de betrokkenheid groot: deze mensen zijn zeer bevlogen met hun werk bezig. Helaas is er 'op straat' niet altijd waardering voor deze groep medewerkers. In de enquête is die er echter wel. De score voor inzameling is dicht bij een 8!

Nu ligt er een taak voor de gemeenteraad. De taak een beeld te vormen van mogelijk- en onmogelijkheden, vast te stellen wat wel en niet te willen en op basis van veel ter zake doende informatie, goede keuzes te maken. Deze zomer worden de nog op te stellen scenario's uitgewerkt tot plannen. Dan is het de bedoeling dat de gemeenteraad in oktober 2018 tot besluitvorming komt.

Bijdrage Arjen van Leeuwen

Wat we de afgelopen periode hebben gemerkt is dat inwoners nog best veel vragen hebben rondom afvalscheiding en afvalinzameling. Hoe zit het nou eigenlijk? De eerste reactie van de inwoner is: hou het maar zoals het is. Maar zoals we weten is het overal

anders geregeld. En het wordt sowieso overal anders. Dit opende wel de deur naar inwoners om toch te gaan delen wat ze waarderen en - als ze durfden – aan te geven hoe het misschien nog wel beter of anders kan.

Bewonersgesprekken

Gesprekken in mei en juni, met een uitloop naar juli. Komen in een apart verslag (verzameld) naar jullie toe.

Bijdrage Wim Nooijen

Situatieschets

De huidige, nog veelal lineaire economie bestaat uit het kopen van producten, het afdanken daarvan en het daardoor ontstaan van afval. Afvalverwerkers slagen er echter steeds beter in om van afval weer nieuwe grondstoffen te maken. Op lange termijn gaan we daarom toe naar een circulaire economie waarbij geen restafval meer bestaat. Daarom heet het landelijke programma ook VANG: van afval naar grondstof.

Zoals gezegd: tot 2020 hebben we de tijd om terug te gaan naar 100 kilo restafval per jaar per huishouden. Uiteindelijk gaan we naar 0 kilo. We zijn dus niet klaar in 2020.

VANG heeft gevolgen voor inwoner, verwerkers, producenten en gemeenten. Van de gemeente wordt verwacht het afvalscheiden te faciliteren; inwoners hebben de opdracht steeds beter afval te scheiden; afvalverwerkers moeten zoeken naar mogelijkheden tot hergebruik en het produceren van nieuwe grondstoffen.

Status Midden Groningen:

Kijkend naar de vier grootste afvalstromen valt het volgende op:

- In de voormalige gemeentes verloopt het scheiden en de inzameling voor alle fracties overal anders.
- Hoogbouw, vooral in Hoogezand Sappemeer, heeft een bijzondere status: maar liefst 27% van de huishoudens daar, heeft geen ruimte voor afvalvoorzieningen.
- Bij veel inwoners is het nog best onduidelijk waar voor betaald wordt.

In perspectief:

- Slochteren heeft de komende tijd de grootste opgave in afvalscheiding. Dit deel van de gemeente loopt duidelijk achter op Hoogezand-Sappemeer en Menterwolde.
- Menterwolde (Diftar) komt als beste uit de bus: doordat ze daar betalen voor iedere keer dat ze afval aanbieden, gaan inwoners meer zoeken naar hoe en wat ze kunnen scheiden.
- Hoogezand Sappemeer (Diftar) zit, ondanks eenzelfde betaalsysteem, per huishouden nog op gemiddeld 200 kilo restafval.
- Huidige situatie per gemiddeld huishouden: 500 kilo totaal aan afval. 300 kilo daarvan wordt al goed gescheiden, 200 kilo is restafval en moet nog fors terug.
- NB Uit onderzoek blijkt dat in 'Restafval Fijn': (huis aan huis opgehaald) relatief nog veel goed te scheiden elementen zitten als papier, plastic, glas, textiel. Alleen al door dat goed te scheiden kan Midden-Groningen het VANG-doel voor het jaar 2020 halen. Voor het VANG-doel 2025 zijn meer maatregelen nodig.

Vragen naar aanleiding van bovenstaande:

1. *Vraag:* Waarom zit Menterwolde zo goed?

Antwoord: dit komt enerzijds door de prikkel die wordt geboden: diftar. Men moet betalen voor wat men aanbiedt. Dat is niet zo aantrekkelijk. Inwoners gaan zoeken naar mogelijkheden om beter te scheiden. Menterwolde heeft daar goed op ingespeeld door te kijken naar welke inzameldiensten voor grondstoffen ze extra kunnen aanbieden.

2. *Vraag:* Is zwerfafval niet toegenomen in Menterwolde?

Antwoord.: Dat zie je altijd op plaatsen waar de mogelijkheid voor het aanbieden van restafval verminderd wordt. Mensen die daar moeite mee hebben en toch hun afval ergens kwijt moeten dumpen het dan. Het dumpen is niet aanmerkelijk toegenomen in Menterwolde, en ook niet minder geworden. Het aandachtspunt is er en is beheersbaar (*vraagt om maatregelen, deze worden meegenomen in de scenario's*).

3. *Vraag:* (Slochteren, bewoner van appartement) Wij hebben nu een ondergrondse verzamelcontainer (i.p.v. twee 'gewone') met overigens een te kleine opening – deze is verkleind. Er is geen mogelijkheid meer tot het apart scheiden van GFT. Heel jammer, komt dit terug?

Antwoord.: Breed gedeelde mening, de gemeente zal dit inderdaad overwegen.

4. *Vraag:* Hard kunststof brengen we naar milieustraat, maar wat doen ze er mee? En kan dit niet gewoon bij PMD in de plastic zak?

Antwoord: : Leveranciers van verpakkingsmaterialen betalen voor het afvoeren/verwerken. Daarom mag alleen verpakkingsmateriaal apart ingezameld en aangeboden worden. Al het andere plastic niet. Dit is een kromme regeling, maar geldt tot eind 2021. De vergoeding van 712 euro per ton PMD (verpakkingsmateriaal) gaat naar de gemeente. Als het scheiden niet goed gaat, worden ladingen afgekeurd en ontvangt de gemeente geen geld, maar moet de gemeente een boete betalen. Ten aanzien van hard plastic: bij de milieustraat wordt het nog verder gescheiden, daarna gaat het naar een verwerker, die zorgt ervoor dat er 'regranulaat' van wordt gemaakt. Hiervan worden weer nieuwe producten gemaakt. De meest ideale oplossing zou zijn: iedereen die kunststof of plastic produceert, laten betalen voor de verwerking.

5. *Vraag:* Wordt er al duurzaam (circulair) ingekocht door de gemeente? Bijvoorbeeld de minicontainers?

Antwoord: Dit is niet helemaal duidelijk. Er liggen nog veel oude contracten. Op dit moment lift de gemeente wel mee met een aanbesteding van de gemeente Groningen t.a.v. de aankoop van minicontainers, daarin speelt regranulaat wel een rol (waarschijnlijk ligt er een verplichting van minimaal 50% regranulaat).

6. *Vraag:* Ik heb een boerenbedrijf: hoe zit dit met afval? Wij hebben nooit containers gehad omdat we dat vanuit het bedrijf bij Sita hadden geregeld. Nu ligt er opeens wel een verplichting om containers van de gemeente te gebruiken. Daar zit bovendien geen groene bij. Wel hebben we een hele grote tuin. Scheiden nu ook heel veel soorten afval. Hoe gaat dit verder? Er komt alleen maar meer afval (verpakkingen) bij. Moeten we steeds meer soorten containers hebben dan?

Antwoord: Dit is een onduidelijke situatie die echt verbeterd moet worden.

7. *Vraag:* In Duitsland: winkelier zorgt ervoor dat verpakkingen verwijderd worden,

Antwoord: Hier is kennis van genomen, en dat nemen we mee.

8. *Vraag:* in Delfzijl staat een grote, moderne afvalverbrandingsinstallatie. Zij hebben behoefte aan restafval met een hoogcalorische waarde. Het nieuwe beleid beperkt juist die stroom afval. Waarom komen er afvalboten uit Napels deze kant op die ook weer veel CO2 verbruiken om hier te komen. Gaan we ons doel niet voorbij: als we zelf al veel geschikt afval hebben op dit moment?

Antwoord: Daarvoor moeten er levenscyclus analyses gemaakt worden. Dat doen we nu niet. Het doel is en blijft het streven naar een circulaire economie, daar horen nu eenmaal de stappen bij die we nu nemen.

Wat valt lokaal (uit onderzoek) op:

- Vooral in Hoogezand Sappemeer is de inzameling van GFT te verbeteren.
- Overall kan plastic en glas beter worden gescheiden, maar ook papier en textiel.
- NB: Tot 100 kilo is er vaak financieel voordeel te behalen (afvalstoffenheffing omlaag). Dit kan door het restafval te ontmoedigen: bijvoorbeeld door het minder vaak ophalen van de restafval container of geen ophaalrondes meer, maar mensen brengen het restafval zelf weg naar een (ondergrondse) container in de straat. Bij nog minder restafval stijgen de kosten vaak weer.
- De invoering van Diftar (betalen voor elke lediging) of het minder vaak ophalen van restafval (1x per maand) hebben het meeste effect op de vermindering van de hoeveelheid restafval, zo blijkt uit landelijke gegevens.

Hoe kunnen we het voor de inwoner makkelijker maken om te scheiden:

Diverse opties:

- allemaal gescheiden ondergrondse verzamelcontainers, waar je grondstoffen kan aanbieden (mini-milieuparkjes);
- meerdere minicontainers aan huis, vaker langskomen aan huis.

Vragen naar aanleiding van bovenstaande:

1. *Vraag:* Wordt er ook gekeken naar de kosten?

Antwoord: Elke variant kan doorgerekend worden, omdat verschillende opties verschillende financiële gevolgen hebben. Na de zomer zijn drie scenario's doorgerekend en is in kaart gebracht wat andere gevolgen zijn.

2. *Vraag:* Wordt er ook gekeken/ geluisterd naar mensen die slecht ter been zijn?

Antwoord 1: Ja, nadrukkelijk blijft er maatwerk voor specifieke groepen. We kijken waar de dienstverlening te verbeteren is: minder containers, plastic in containers of zakken met een ophangstelsel, etc.

Antwoord 2: Per woonsoort kunnen we onderscheid maken. Of dit ook ruimte biedt aan kwetsbaren is de uitdaging. Daarom voeren we gesprekken met alle groepen bewoners. Zo halen we zoveel mogelijk wensen en verwachtingen op. We zoeken naar oplossingen die voor 80/90% passen en dus zo min mogelijk maatwerk vragen.

3. *Vraag:* Gedrag begint op lage leeftijd, wat doen jullie op scholen? Ook bij sportverenigingen?

Antwoord: Op een paar scholen gaat de gemeente na de zomer experimenteren met een project over afvalscheiding (plastic) en met een beloning voor het verzamelen.

4. *Vraag: (Zuidbroek:) Wij willen graag meepraten vanuit de oudervereniging van de basisschool, kan dat? Misschien ook zelf plastic inzamelen naast papier? Dus PMD scheiden bij school.*

Antwoord: heel goed en graag om op allerlei verschillende plekken voor verenigingen en scholen ook andere zaken in te zamelen. Deze mogelijkheid zal onderzocht worden, we komen daarover in gesprek met elkaar.

Nascheiding

Dit is beperkt tot een paar stromen: PMD en GFT uit het Restafval. Dat wat na nascheiding over blijft is echter veelal van mindere kwaliteit en dus vaak niet geschikt als nieuwe grondstof. Willen we goede compost krijgen uit GFT, dan is aan de bron scheiden de enige optie. GFT wat na nascheiding overblijft, wordt nog gewoon verbrand omdat de kwaliteit niet zuiver is. Het levert door vergisting wel groen gas op.

Uitdagingen:

- meer scheiden (lastiger) leidt tot meer illegale dump
- PMD, maar ook GFT moet je controleren om afkeur te voorkomen
- Een nieuwe Raamovereenkomst Verpakkingen moet nog uitonderhandeld worden met de verpakkende industrie
- ondergronds: er is te weinig ruimte, rotzooi ontstaat rondom containers.
- statiegeld is nog een vraagteken.

NB: Geen investeringen doen in een onzeker dossier (kunststof verpakkingen), waarbij de komende jaren nog veel kan veranderen.

Bewoners-enquête (meest opmerkelijke punten)

De tevredenheid in alle voormalige deelgemeenten is hoog, terwijl het scheiden en de inzameling van afval toch overal anders geregeld is. Inwoners geven gemiddeld een 7,5 of 8 voor de huidige systematiek.

Uitspraken inwoners en opmerkelijke zaken vanuit de enquête:

- In Slochteren zegt 42% 'scheidt wel, maar dit kost soms te veel moeite, dus veel verdwijnt nog in het restafval.'
- In Hoogezand Sappemeer en Menterwolde is het beeld: scheiden groeit!
- In Menterwolde zegt 30%: 'ik ben een voorbeeldig afvalscheider'.
- Mensen willen graag scheiden: het merendeel zelfs, maar onder de voorwaarde dat de gemeente het wel gemakkelijk moet maken.
- Minder dan helft wil afval scheiden voor 'het milieu'.
- Eventueel wil een deel van de inwoners wel extra containers aan huis.
- PMD en GFT kan beter door het vaker op te komen halen.
- Op de vraag: 'Welk systeem zou u kiezen' kozen:
Menterwolde en Hoogezand Sappemeer voor Diftar.
Slochteren voor: 1x per 2 week.

Conclusie: Inwoners kiezen voor dat wat ze kennen, ze houden er niet van om veranderd te worden.

Discussie in de zaal:

(kort verslag van de bewonersconsultatie door Arjen van Leeuwen, volgt als apart verslag)
Opmerking Arjen: mis geen enkele doelgroep: kijk bijvoorbeeld ook naar een Turkse vereniging of naar de Cliëntenraad van mensen in de bijstand.

Vragen uit de zaal:

1. *Vraag:* Waarom is het zo ingewikkeld om plastic goed in te zamelen: wanneer mag een badeendje wel of niet, etc. ?

Antwoord: Probleem is (volgens deskundigen) dat er gewoon heel slecht gescheiden wordt door inwoners. Die zeggen onwetend te zijn, maar het ligt ook deels bij hun eigen onwil om informatie op te zoeken. Er is echter wel veel informatie te vinden over wat er wel of niet bij het PMD mag. Ook in de afvalapp bijvoorbeeld.

Door het 'verpakkingsmateriaal' te noemen is het beter te begrijpen voor inwoners. In principe is het (harde) plastic dat er niet in mag, zuiverder en daarmee makkelijker te verwerken. Daarom zullen we daar in de toekomst ook zeker iets mee moeten.

2. *Vraag:* Is incontinentiemateriaal of zijn luiers al te recyclen?

Antwoord: Dit duurt nog wel tot 2025 (marktanalisten) er zitten bijvoorbeeld ook medicijnenresten in. Het is nu nog niet te recyclen. Dit is wel nodig wanneer je tot nul restafval wilt komen. Er wordt aan oplossingen gewerkt.

3. *Vraag:* Oud papier werkt heel goed als verenigingen en/of scholen inzamelen. In Zuidbroek willen we best als experiment meerdere zaken ophalen: blik, plastic, textiel o.i.d. Bespaart dit ophaalkosten voor de gemeente?

Antwoord: Raad staat wel open voor experimenten. In het algemeen is het wel goed om te experimenteren. De raad zou geld kunnen reserveren voor experimenten/innovaties.

Opmerking: Het is belangrijk om eerst een goede basis (nieuw scheidings- en inzamelingsbeleid) neer te leggen, en daarnaast te innoveren en te experimenteren. Niet te snel besluiten op basis van uitkomsten van (korte) experimenten nemen.

4. *Vraag:* Wordt er ook gekeken naar andere gemeenten die al diverse pilots hebben gedraaid? Veldhoven bijvoorbeeld?

Antwoord: Heel Zuidoost Brabant zit al onder de 100 kilo per huishouden. Daar hebben ze allemaal Diftar, al lang geleden geïntroduceerd. Daar zijn ze van container naar een afvalzak voor het restafval gegaan (zo weinig restafval). De zak is bovendien duur (per stuk) en moet bij de gemeente gekocht worden. Dat helpt scheiding van afval nog meer! Ook zijn er per kern satelliet-milieustraatjes voor een beperkt aantal stromen afval: inwoners brengen het daar zelf heen, de gemeente haalt het op en voegt het afval samen op de grote centrale milieustraat met alle voorzieningen.

5. *Vraag:* Wat je waarin moet scheiden is niet altijd helder bij iedereen. Ook bij het opruimen van huizen, oudere mensen hebben daar ook moeite mee.

Antwoord: Goede voorlichting is heel belangrijk. Gemeente moet echt gaan voor deze behoefte die overal zo gevoeld wordt. Dit kan bijvoorbeeld met een proef waarbij 100 mensen (vrijwilligers), 100 dagen lang, 100% afval gaan scheiden. Dat geeft hele mooie resultaten die de deelnemers graag ook zelf uitdragen.

Voorbeeld: kapot textiel kan ook gewoon in de kledingbak (ondanks dat erop staat dat je alleen maar goede kleding mag inwerpen). *Opmerking:* de tekst moet dus gewijzigd worden, dit kan want de gemeente heeft de regie over deze inzameling.

6. *Vraag:* Gaat de structuur van de gemeente – plattelandsgebied en stedelijk gebied- een rol spelen? Komt er een systeem dat straks voldoet voor beiden?

Antwoord: Het kan best zo zijn dat we straks voor verschillende delen binnen de gemeente, verschillende manieren voor inzameling voorstellen.

7. *Vraag:* Is het niet heel duur om voor al die verschillende dingen rond te moeten rijden?

Antwoord: De financiële gevolgen worden inzichtelijk gemaakt, zodat de raad hier rekening mee kan houden bij haar keuzes.

8. *Vraag:* Verbranden wordt steeds duurder, speelt dit ook een rol bij de keuze?

Antwoord: Dat klopt en dat gaat ons helpen, want dan loont scheiden nog meer. Er is nog flinke winst te boeken: bijvoorbeeld: verbrandingsbelasting was ca. 13 euro, nu (voor 2019) spreken we al over verdubbeling. Minder verbranden levert daarmee veel voordeel op.

9. *Vraag:* De eerder gedane uitspraak over kleding inzameling: ‘of ze nemen alles of niets’ klinkt arrogant, kunnen er geen twee stromen komen? Naast elkaar bestaan?

Antwoord: Het is echt veel duurder om die twee kledingstromen apart in te zamelen, dus dat is niet aantrekkelijk. *Opmerking:* Bij Maxima: krijgen ze veel soorten textiel. Wat niet direct bruikbaar is, verkopen ze weer door. Zo verdienen ze er ook nog eens aan en vinden het prima.

10. *Vraag:* het afvalbrenngstation is zo duur geworden. Kan dit niet op dezelfde manier als gemeente Groningen, waar men 3 x per jaar gratis afval kan brengen?

Antwoord: Als het afvalbrenngstation gratis wordt, moet het vastrecht van de afvalstoffenheffing omhoog. Daarnaast wordt er dan veel afval geïmporteerd, waardoor de kosten stijgen. Deze optie wordt meegenomen bij de uitwerking van de scenario's.

Kleur bekennen:

Wat moeten we meenemen in de komende oplossingsrichtingen?

1. Het op 1 lijn brengen inzamelingssystematiek. Is dat vrij aan ons?

Opmerking: als er maar niet zo maar een extra container bij komt, misschien op vrijwillige basis.

Opmerking: Papier inzameling bij de verenigingen en scholen laten (Zuidbroek), zij hebben het echt nodig! Dit is wat de raad betreft ook een voorwaarde!

Opmerking: Frequentie plastic ophalen moet omhoog.

Opmerking: Mag de extra groene (GFT)container (tegen minimale betaling) blijven?

2. Wat moet blijven of meegenomen worden?

Opmerking: Ketensluiting en zero waste wordt nog gemist in het verhaal.

Opmerking: Blijvend goed naar communicatie te kijken.

Opmerking: Is er ruimte voor een pilot, doe dat met mate. Dit geeft ook onrust.

Opmerking: Graag serieus kijken naar grof vuil. Veel zwerfvuil in Hoogezand Sappemeer, ophalen kost veel geld. Wat zou het kosten om het te komen halen? In Hoogezand Sappemeer is dat met 'oud en nieuw' gratis, maar niet alle wijken, dus dan krijg je veel illegale dump. Dus graag gratis brengen of ophalen.

Antwoord: in alle schuurtjes wordt grof vuil verzameld, aan 12 containers is er nog niet genoeg, dit is extreem duur.

Opmerking: Wij lossen steeds de problemen op van de verpakkingindustrie. Wat is voor die groep de prikkel?

Opmerking: Wat doen we voor de kwetsbaren in de samenleving? Mensen die genoeg hebben aan hun zorgen van alledag? Zijn er voorbeelden uit het land?

Antwoord: Er zijn altijd uitzonderingen te maken voor hele kwetsbaren.

Stelling over kwetsbaren: moeten we ze helemaal ontzien, of hebben ze wel verantwoordelijkheden.

Opmerking: 'Iedereen krijgt de prikkel om afval te scheiden, zonder uitzonderingen.' 'Je kunt er niet omheen daar iets voor te doen, het is best een aanzienlijke groep in onze gemeente'

Antwoord gemeente: Er zijn voorbeelden van inbrengwinkels waar mensen geld krijgen voor het inleveren van spullen. Of, zoals nu in de stad Groningen, kwetsbaren die door studenten worden geholpen.

Opmerking: 'Je moet het zuiver houden: deze vraag hoort binnen het sociaal domein. Dit probleem ligt niet in de afvalstromen. Daar geldt gewoon: de vervuiler moet betalen.'

Overige vragen/opmerkingen:

1. *Vraag:* Kunnen we meer gebruik maken van lokale ondernemers, bijvoorbeeld net als vroeger, waarbij oud ijzer op de kar werd opgehaald?

Antwoord: Ja, we zien steeds meer lokale initiatieven ontstaan, sommigen zijn positief, sommigen werken ook ondernemend aan de gemeente, omdat ze de krenten uit de pap halen. Belangrijk is met de gemeente hierover afspraken te maken. De gemeente heeft de regie en kan inzamelaars aanwijzen en de afspraken daarmee bepalen.

2. *Opmerking:* Oplossingen die hergebruik stimuleren zouden in het algemeen voorrang moeten hebben bij keuzes die de gemeenteraad maakt.

3. *Vraag:* Glas ophalen is toch niet meer van deze tijd?

Antwoord: Veel inwoners: zijn er zo blij mee, zij geven aan het fijn te vinden dat de gemeente dit blijvend faciliteert.

Laatste opmerking richting raad:

Neem alles wat we besproken hebben mee en laat het even bezinken. Zijn er nog zaken onbesproken gebleven, geef het dan aan. Het nieuw te vormen beleid gaat concreet worden als we alles gaan vertalen naar scenario's. Alles wat na vandaag nog binnenkomt, nemen we uiteraard mee in het opstellen van deze scenario's.

